

**Genfi Alkoholpolitikai Partnerség:
úton egy globális karta felé**
Genf, 2000. május 10-12.

Ez a dokumentum az alkohol társadalmi szerepével kapcsolatos általános elveket tartalmazza. Hangsúlyozza az egyén és a társadalom felelősségét az alkohol és az alkoholfogyasztás tekintetében. Elismeri, hogy a szeszesitalok élvezetet okoznak, sőt előnyeik is vannak, egyben hangot ad azoknak az aggályoknak, amelyeket az alkoholfogyasztás egyént és társadalmat érintő súlyos következményei keltenek. A dokumentum a szeszipar és a népegészségügy képviselőivel, valamint az alkoholpolitika kidolgozásában résztvevő más szakértőkkel folytatott konzultációk eredménye, és a partnerségépítés nagyszabású programját fogalmazza meg.

Preambulum

Egyre nő az állami és a magánszektor közötti kapcsolatok nemzetközi szintű erősítésének jelentősége. Ebben az összefüggésben a Nemzetközi Alkoholpolitikai Központ (ICAP) partnerségi program kidolgozását kezdeményezte, amivel részt vállalt az alkoholpolitikáról zajló globális vitában. Ez a dokumentum úttörő jelentőségű annyiban, amennyiben meghatározza és előmozdítja a népegészségügyi és a tudományos szervezetek, a szeszipar, valamint a központi kormányok és a helyi önkormányzatok egymást kiegészítő érdekeit. Ráépül a Dublini Alapelvekre, és elismeri a nemzetközi szervezetek erőfeszítéseit az alkoholpolitika kidolgozásában. Elkészítése, amit kiterjedt konzultációs folyamat - ennek részeként több regionális és globális értekezlet - segített, az alkoholpolitika kidolgozásában résztvevő személyek széles körének szakértői véleményére épült azzal a céllal, hogy megfogalmazódjanak a minden fél számára elfogadható általános alapelvek.

Alkohol és társadalom

A szeszesitalfogyasztás a világ számos kultúrájának mindig is része volt, azonban széles körben ismertek a mértéktelen ivás káros hatásai. Az alkohol összefonódik az élet számos aspektusával, beleértve a társas érintkezést, az ünneplést, a szertartásokat, a vallási rítusokat. Egyes kultúrákban a mindennapi élet szerves részét képezi, élelmiszernek számít, míg más kultúrákban tilos, és társadalmilag elfogadhatatlan.

Az alkoholfogyasztást - törvényekkel vagy adókkal, és eltérő mértékben - minden társadalom és kultúra korlátozza. A gyors társadalmi átalakulások közepette a társadalom fellazulása és a gazdasági változások alááshatják a kulturális normákat és a társadalmi szokásokat, az alkoholfogyasztási szokások pedig nem képesek lépést tartani ezekkel a változásokkal.

Állami politika

Az állami alkoholpolitikát az alkoholfogyasztás előnyeinek és kockázatainak mérlegelésével kell kialakítani, és kidolgozása során támaszkodni kell a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékokra. Ahol lehetséges, az alkoholpolitikát a különféle minisztériumok, a népegészségügyi szakemberek, a szeszesitalgyártó ágazat, a fogyasztók képviselői, a civilszervezetek és az egyéb érintettek közötti széles bázisú partnerség keretében kell kimunkálni. Meg kell alkotni és alkalmazni kell az alkohol

értékesítésére és fogyasztására vonatkozó jogszabályokat, elsősorban azokat, amelyek az ittas vezetést, az illegális gyártást és kereskedelmet, valamint a gyerekek, a megengedett korhatárnál fiatalabbak, és az ittas állapotban lévő személyek részére történő árusítást érintik.

A szeszesitalok megadóztatása során a kormánynak egyensúlyoznia kell a fogyasztók ésszerű áron történő szeszesital-vásárlási igénye, a szükséges adóbevételek biztosítása, valamint a káros alkoholfogyasztási szokások visszaszorítására való törekvés között.

Az alkohol beszerezhetőségének szigorú korlátozása csakúgy, mint a magas adó, nem kívánt negatív következményekkel járhat, mint például az illegális előállítás és fogyasztás, minőségromlás és hamisítás, csempészet és bizonyos esetekben szervezett bűnözés.

Beszerezhetőség

A fogyasztóknak joguk van törvényesen előállított és értékesített szeszesitalt vásárolniuk. Az alkohol beszerezhetőségét törvények, rendeletek, valamint az egyén, a család, a közösség és a szeszipar önként vállalt normái korlátozhatják. A beszerezhetőség korlátozása a káros italozási szokások visszaszorítását kell szolgálja, főleg amikor azok másokat veszélyeztetnek. A gyerekek és fiatalok esetében korlátozni kell az alkoholhoz való hozzáférést. Az egyes országokban a megengedett legalsó korhatárt a helyi vagy országos hatóságoknak kell megállapítaniuk.

Azokban a társadalmakban illetve társadalmi rétegekben, amelyekben a problémás alkoholfogyasztási szokások új formái bontakoznak ki, illetve amelyekben szegényes, vagy hiányzik az alkoholfogyasztáshoz kötődő hagyományos gondolkodás, külön hangsúlyt kell fektetni az alkoholfogyasztás módjával kapcsolatos oktatásra, felvilágosításra és más kezdeményezésekre.

Reklám és vásárlásösztönzés

A legtöbb ország általánosan szabályozza a fogyasztási cikkek reklámozását, azonban felismerte, hogy a szeszesitalok reklámja és ösztönzése körültekintőbb szabályozást igényel, mint más termékeké. A reklámokat igénybe vevő szeszipari vállalatok elsődleges felelőssége az, hogy biztosítsák azok megfelelő tartalmát és elhelyezését.

A szeszipari ágazatban működő cégek csak termékeik felelősségteljes fogyasztását ösztönözhetik, és nem bátoríthatnak felelőtlen és mértéktelen italozásra. A reklám- és vásárlásösztönző tevékenységek például nem sugallhatják azt, hogy az alkoholfogyasztás a siker egyik követelménye, és nem festhetnek negatív képet azokról, akik tartózkodnak az alkoholtól, továbbá nem irányulhatnak a gyerekekre és azon személyekre, akik a törvény értelmében nem jogosultak szeszesitalok vásárlására és fogyasztására.

A szeszesitalok reklámját, csomagolását és ösztönzését a hatóságoknak - amelyek bevonhatják a szeszesitalgyártó ágazatot -, valamint az ágazaton belül vállalt hatékony önszabályozási normáknak kell szabályozniuk. Ahol nincsenek a reklámra és termékösztönzésre vonatkozó önszabályozási előírások, ott a szesziparnak lépéseket kell tennie ezek kidolgozására és betartására, kiváltképp a kibontakozó piacokon. Amikor az önszabályozás nem bizonyul eredményesnek, az államnak törvényalkotással és szabályozással be kell avatkoznia.

Tájékoztatás és felvilágosítás

Az embereknek joguk van az italok tulajdonságaival, többek között az alkoholtartalommal kapcsolatos teljeskörű és pontos tájékoztatáshoz. Pontos információkat kell adni az alkoholfogyasztás hatásairól, beleértve azt is, hogy a hatások az elfogyasztott mennyiség, az alkoholfogyasztási szokások, a fogyasztók egyéni tulajdonságai, valamint a fogyasztás körülményeinek függvényében változhatnak. Azoknak, akik ilyen információkat nyújtanak - beleértve a kormányokat, a szeszipart, az egészségügyi szektort, a pedagógusokat és a médiát -, világos, pontos és kiegyensúlyozott tájékoztatást kell adniuk. Akik úgy döntenek, hogy alkoholt fogyasztanak, azoknak figyelembe kell venniük a kockázatokról, ártalmakról és előnyökről szóló információkat. Akik a fiatalok felvilágosításában és nevelésében vesznek részt, meg kell, hogy tanítsák számukra, miként hozzanak megalapozott döntést arról, hogy fogyasztanak-e alkoholt. A szülőknek, a gyámoknak és más példaképeknek példát kell mutatniuk az alkohollal kapcsolatos felelősségteljes döntéshozatalról. Olyan programokat kell kidolgozni, amelyek segítik a szülőket és a gyámokat a megfelelő és eredményes felvilágosításban. A felnőttek részére, beleértve a munkahelyi alkalmazottakat is, felvilágosító programokat kell kidolgozni.

Minden érdekeltnek (beleértve a gyártókat és az értékesítőket, ahol ez engedélyezett) társadalmi felelőssége a tájékoztató és nevelő tevékenységben való részvétel. A kormányoknak biztosítaniuk kell, hogy rendelkezésre álljanak az ilyen programok kimunkálásához és végrehajtásához szükséges keretek.

Egészségügy

Az egészségügyi szektornak a tudományos bizonyítékok felhasználásával kell a lakosság felvilágosítását végeznie a mértéktelen alkoholfogyasztás ártalmairól és a megfelelő alkoholfogyasztási szokásokról. Az egészségügyi szektornak el kell ismernie a mérsékelt alkoholfogyasztás jótékony hatásait azon populációk esetében, amelyek ezt megtapasztalták.

Külön erőfeszítéseket kell tenni az egészségügyi szakemberek oktatása terén. Ezek hatására az egészségügyi szakemberek fel kell tudják ismerni a kockázatos alkoholfogyasztási szokásokat, és megalapozott döntéseket kell tudniuk hozni. Az egészségügyi dolgozóknak fel kell figyelniük az alkoholfogyasztás bármilyen, az egyén egészségi állapotát befolyásoló hatására, és szükség esetén megfelelő módon be kell avatkozniuk.

Az egészségügyi ellátórendszer minden szintjét be kell vonni a problémás alkoholfogyasztók, alkoholfüggő személyek, valamint az alkoholfogyasztás miatt ártalmakat elszenvedett más személyek kezelésébe, beleértve a rehabilitációt is. Ezeknek a tevékenységeknek tartalmazniuk kell az intoxikáció káros következményeinek, a függőségnek és a velejárá negatív viselkedési formáknak a csökkentését csakúgy, mint a biztonságos alkoholfogyasztási szokásokra és, megfelelő esetben, az absztinenciára ösztönzést. Az alkoholproblémákkal - beleértve a függőséget - küzdő személyek kezelése során a bizonyítottan hatásos terápiákra kell helyezni a hangsúlyt.

Az egészségügyi dolgozóknak ki kell aknázniuk a közösségi erőforrásokat annak érdekében, hogy támogatni lehessen azokat az egyéneket - valamint családjaikat is -, akik megszenvedik a mértéktelen alkoholfogyasztás hatásait. A civilszférával, a népjóléti

és a rendvédelmi szervekkel, valamint a munkáltatókkal történő együttműködésen keresztül erősíteni kell az egészségügyi szektor e téren végzett tevékenységét.

A szeszesitalgyártó ágazatnak együttműködési programokkal kell támogatnia az egészségügyi szektor kezdeményezéseit.

Felelősségteljes kiszolgálás

Azoknak - ideértve a szeszesitalokat árusító kiskereskedelmi egységeket és a vendéglátó ipart -, akik a fogyasztókkal közvetlenül érintkeznek, felelősségteljes kiszolgálási és értékesítési gyakorlatot kell kialakítaniuk. Képzésben kell részesülniük, ahol elsajátíthatják az ittas személyek felismerésének és kezelésének technikáit. Olyan környezet kialakítására kell törekedniük, amely a mérsékelt alkoholfogyasztást támogatja. A szeszesitalt árusító helyeken alkoholmentes és lehetőség szerint alacsony alkoholtartalmú italokat is elérhetővé kell tenni versenyképes áron. A magán-szórakozóhelyeknek is törekedniük kell a felelősségteljes kiszolgálásra.

A termékminőség és -tisztaság garantálása

A fogyasztók hamisított és fertőzött italoktól való védelme érdekében a kormányoknak termékminőségi normákat kell meghatározniuk, és meg kell akadályozniuk az illegális gyártást és kereskedelmet. A szeszesitalgyártók felelőssége azt biztosítani, hogy termékeik megfeleljenek a magas minőségi és tisztasági normáknak.

Kutatás és az eredmények széleskörű közzététele

A szeszesitalok ártalmait és előnyeit vizsgáló folyamatos alap- és alkalmazott kutatásra van szükség. A szesziparnak, a kormányoknak és a civilszervezeteknek támogatniuk kell azokat a független tudományos kutatásokat, amelyek elősegítik az alkoholfogyasztási szokások, valamint az alkohol, az egészség és a társadalom közötti összefüggések jobb megértését. A kutatók köszönetképpen nevezzék meg a finanszírozási forrásokat, és széleskörben, teljes terjedelemben tegyék közzé a kutatási eredményeket.

Konklúzió

A tapasztalatok azt mutatják, hogy jó szándékkal és igyekezettel a kiemelt érintettek képesek együttműködni annak érdekében, hogy megelőzzék és csökkentsék az alkohollal összefüggő ártalmakat, miközben saját céljaik is teljesülnek. Az ennek a dokumentumnak a kidolgozása során történt információ- és véleménycsere rávilágított az érintettek közös érdekeire, és arra, hogy ennek a párbeszédnek folytatódnia kell.